

Böcekbilimci besteci Reşat Aysu 101 yaşında

Saz semailerıyla tanınan İzmirli besteci Reşat Aysu, doğumun 101'inci yıldönümünde İstanbul'da özel bir konserle anılacak. 1999'da 89 yaşında hayata veda eden Aysu, böcek bilimi (entomoloji) uzmanıydı, Klasik Batı Müziği, Türk Müziği, tango alanındaki çalışmalarını bir arada yürüten sıradışı bir müzikiydi.

■ Serhan YEDİĞ/syedig@hurriyet.com.tr

Keman çalmayı, solfej kendi çabasıyla Darüşşafaka Lisesi'nde okuduğu yıllarda öğrenmişti Reşat Aysu. Altı çocuklu, Tekirdağlı bir ailenin beşinci oğluydu. Tekirdağ Belediye Bاندosu şefliğini yapan, klarnet çalan babasını ve annesini beş yaşındayken birbiri ardına kaybetmişti. Birinci Dünya Savaşı yıllarında yakınları İstanbul'a göç edince, Darüşşafaka'ya girme şansını yakalamıştı.

USTALARI DİNLEDİ KENDİNİ YETİŞTİRDİ

Aysu, savaş ve Cumhuriyet'in kuruluş sancılarının yaşadığı, yoksunluklarla dolu bir dönemde Batılı büyük virtüözlerin plaklarını bulmayı başarmış, keman tekniğini ustaları dinleyerek geliştirmişti. Aynı zamanda ünlü besteci Zekai Dede'nin oğlu Hâfız Ahmet (Irsoy) Efendi'den Türk musikisi dersleri alıp, fasillara katılmış, okul korosunda görev almıştı. Bir başka ilgi alanı tangoydu. Arkadaşlarıyla tango orkestrası kurup konserler vermişti.

1936'da Ankara Ziraat Fakültesi'nden mezun olan Aysu, tam 33 yıl boyunca Ankara, Sivas ve İzmir'de ziraat mühendisi olarak görev yaptı. Uzmanlık alanı böcek bilimidir. Bir diğer ziraat mühendisi ve besteci İsmail Baha Süreşan gibi müzik çalışmalarını sürdürdü.

SAZ SEMAİSİ, TANGO FOKSTROT VE LİED

Aysu'nun özelliği, müziğin iki düşman kardeşini aynı tutkuyla sevmesiydi. 1934-36 arasında geleneksel Türk müziğinin radyolarda çalınması devlet politikası olarak yasaklanmıştı. 22 aylık uygulama Türk müziği ile Batı müziğiyle uğraşanları iki düşman kampa bölmüş, olay hiç unutulmamıştı.

Aysu, izleri günümüze kadar gelen bu düşmanlıklardan uzak durdu. Bir yandan İzmir Musiki Cemiyeti'ni, Ege Üniversitesi TSM Korosu'nu kurdu, cemiyette dersler verdi, şarkılar, saz semaileri besteledi. Diğer yandan 1947'de Madam

Amatî'nin kurduğu Şehir Orkestrası'nın başkemanlığını üstlendi, Devlet Konservatuarı'nda ders verdi, senfonik eserler, lieder, tango ve fokstrotlar besteledi.

GELENEKSEL MÜZİĞE YENİ RUH KAZANDIRDI

Makamların dünyasındaki zenginliği Batı Müziği'nin teknik birikimiyle ele alan, geleneksel formlardan vazgeçmeyen Aysu, Türk Musikisi'nde çığır açan bir bestekârdı. Virtuözite gerektiren,

yenilikçi saz eserleriyle genç kuşağın ufkunu genişletti.

Örneğin bir röportajda bestecinin Acem Aşiran Saz Semai'sini tanburla çalabilmek için çok uğraştığını anlatan Erol Sayan, "İşte o günden beri bende, Reşat Aysu'nun saz eserlerini tanburla icra etmek için çeşitli pozisyonlar bulmak hevesi doğdu" diyordu. Aysu'nun bu alandaki çalışmalarının çağının çok ötesinde olduğunu söylüyordu.

Aysu'nun saz semailerindeki ustalığı, çoğunlukla şarkıların önüne geçti. Mehmet Güntekin'in hazırladığı 101'inci yılın konseri Reşat Aysu'yu her iki yönüyle de tanıtmayı amaçlıyor. 14 Kasım'da CRR'de düzenlenecek konserin başında, Aysu'nun dostu gazeteci, tarihçi ve amatör tanburcu Murat Bardakçı bir konuşma yapacak. Bardakçı konsere özel koleksiyonundan verdiği orijinal notalar ve önerileriyle de katkıda bulundu. Arından Halil İbrahim Yüksel'in yönettiği Ege Üniversitesi Devlet Türk Musikisi Konservatuarı Klasik Türk Müziği Korosu bestecinin saz eserlerini ve şarkılarını seslendirecek. (www.crrk.org)

